



24-02-2012

Resume: Forslag til elementer i whistleblower-ordningen

Whistleblowerordningen vil være et supplement til ansattes nuværende muligheder for at rette henvendelse til nærmeste chef og en formalisering af ansattes meddelelser (og meddelsespligt). Ordningen er en anvisning til kommunens ansatte og kommunens samarbejdspartnere om en supplerende mulighed for at videregive information om f.eks. lovovertrædelser, manglende efterlevelse af juridiske forpligtelser, fare for enkeltpersoners sundhed og sikkerhed, fare for miljøet, grove tilfælde af omsorgssvigt og lignende – uden at frygte for negative reaktioner, herunder ansættelsesretlige reaktioner. Den foreslåede ordning giver alene adgang til videregivelse af oplysninger i god tro om alvorlige forhold.

I whistleblowerordningen vil Borgerrådgiveren for så vidt angår oplysninger om forhold, hvor kompetencen og handlemulighederne ligger andre steder i kommunen, alene være visiterende og således – efter indledende afklarende undersøgelser – videresende de modtagne oplysninger til de relevante enheder i kommunen, f.eks. Intern Revision, den ansvarlige borgmester eller adm. direktør for området med henblik på videre behandling og undersøgelse dér. Enheder, som modtager oplysninger fra Borgerrådgiveren, foretager herefter indenfor de på området gældende regler det videre i anledning af oversendelsen og underretter Borgerrådgiveren ved afslutning af behandlingen. Derved sikres ansatte, som er genstand for en anmeldelse indenfor whistleblowerordningen, den samme retssikkerhed, som hvis anmeldelsen var modtaget indenfor de nugældende rammer.

Ordningen indebærer derfor ikke, at Borgerrådgiverens kompetence udvides, men at Borgerrådgiveren i stedet får en koordinerende opgave med at modtage, visitere og videresende oplysninger, som falder uden for Borgerrådgiverens nuværende kompetence. Kun i de tilfælde, hvor oplysningerne ligger inden for Borgerrådgiverens nuværende kompetence, foreslås Borgerrådgiveren at kunne foretage en egentlig undersøgelse med sædvanlige reaktionsmuligheder i form af kritik, henstilling og anbefaling.

Borgerrådgiveren får en forpligtelse til at handle på modtagne oplysninger, som ikke må anses for åbenbart grundløse – i det omfang de falder inden for ordningen som sådan. Det vil være oplysninger om lovovertrædelser, manglende efterlevelse af juridiske forpligtelser, interne retningslinjer, fare for enkeltpersoners sundhed og sikkerhed, fare for miljøet, tilfælde af omsorgssvigt og lignende. Endvidere skal der være tale om grove fejl eller forsømmelser, eller væsentlige og gentagne fejl eller forsømmelser.

Ordningen indeholder en underretningspligt således, at Borgerrådgiveren skal underrettes om, hvad de videresendte oplysninger har givet anledning til, hvilket giver Borgerrådgiveren mulighed for i fornødent omfang at følge op på anmeldelser til ordningen.

Ordningen giver også adgang til at orientere Borgerrådgiveren om eventuelle negative reaktioner over for anmeldere, hvilket giver Borgerrådgiveren mulighed for at følge op herpå, f.eks. ved at overgive sagen til den adm. direktør for området eller i helt særlige tilfælde til den adm. ansvarlige borgmester.

Anmeldelser til whistleblowerordningen kan ske med oplysning om anmelderens navn eller anonymt. Såfremt anmelderens navn er kendt for Borgerrådgiveren, vil Borgerrådgiveren have pligt til at notere navnet på sagen og i givet fald meddele indsigt heri, medmindre der undtagelsesvis er helt afgørende hensyn, som taler imod at udlevere navnet. Det vil kun være tilfældet, hvis der er en konkret begrundet risiko for trusler, chikane eller lignende.

Modtagelse af anonyme anmeldelser kan ske ved at Borgerrådgiveren anskaffer et særligt kommunikationssystem, som muliggør fuldstændig anonym kommunikation for dem, der måtte ønske det.

Borgerrådgiveren skal orientere Borgerrådgiverudvalget om tilfælde, hvor der er fremsat anmodninger om indsigt i, hvilke personer der har indgivet oplysninger. Dette sikrer en politisk overvågning af evt. usårlige negative konsekvenser for medarbejdere, som har indgivet oplysninger til whistleblower-ordningen.

Beskyttelsen af anonyme anmeldere ligger i selve anonymiteten.

En ansat, der er genstand for en anonym anmeldelse vil have den samme retssikkerhed som efter de nugældende regler og have samme adgang til indsigt i sagens øvrige oplysninger.

Beskyttelsen af en navngiven anmelder ligger i forslagene om 1) politisk overvågning af hvem, der spørger til anmelderens identitet, 2) mulighed for at orientere Borgerrådgiveren om negative ansættelsesmæssige konsekvenser og 3) rapporteringspligt for Borgerrådgiveren ved mistanke om, at anmeldelser indgivet i god tro har fået negative ansættelsesmæssige konsekvenser.

Borgerrådgiveren forestår synliggørelse og formidling af whistleblowerordningen, herunder ved udarbejdelse af en vejledning til de ansatte om ordningen.